

## چکیده

**پیش‌زمینه:** پاسخگویی دانشجویان به توسعه شایستگی‌های بین حرفه‌ای زمانی تقویت می‌شود که این شایستگی‌ها در محتوای درسی گنجانده شوند که به نظر مرتبط با برنامه تحصیلی و فعالیت حرفه‌ای آینده آن‌ها باشد.

**هدف:** این مقاله به بررسی نتایج یک پروژه نگاشت درسی در یازده رشته حرفه‌ای سلامت در یک دانشگاه می‌پردازد تا محتوای مشترک بالقوه برای یادگیری مشارکتی و طولانی‌مدت شناسایی شود.

**روش:** سرفصل‌های دروس، نقشه درسی و طرح اعتبارسنجی برنامه مورد بررسی قرار گرفتند تا موضوعات، اهداف درسی، سال و نیمسال تدریس، زمان اختصاص‌یافته و روش ارزیابی مشخص شوند. موضوعات تحلیل و دسته‌بندی شدند تا مضامین مشترک شناسایی گردند.

**بحث:** اخلاق، ارتباط با بیمار/مراجعان و تیم‌ها، همکاری، و کیفیت و ایمنی از جمله مضامین مشترک شناسایی شده هستند. اگرچه این موضوعات در حال حاضر در برنامه‌های تک حرفه‌ای تدریس می‌شوند، اما در چارچوب بین حرفه‌ای از اهمیت و ارتباط بیشتری برخوردار خواهند بود.

**نتیجه‌گیری:** دانشگاه‌ها می‌توانند از مضامین شناسایی شده به عنوان نقطه مرجعی برای انتخاب موضوعات درسی بین حرفه‌ای استفاده کنند و آن‌ها را در زمینه خود بیشتر کاوش کنند.

## مقدمه

در مقاله برجسته خود، فرنک و همکارانش خواستار تحولی در آموزش حرفه‌های سلامت شده‌اند تا چالش‌های جهانی سلامت در قرن بیست و یکم را برطرف سازد. آموزش مبتنی بر نظام، که در آن شایستگی‌ها برای کار تیمی مؤثر برجسته می‌شود، یکی از چندین توصیه‌های ارائه شده است. برای دستیابی به این هدف، آموزش حرفه‌های سلامت باید از رویکرد سنتی آموزش تک حرفه‌ای و مجزا به سوی سیستمی هماهنگ حرکت کند که بر تعاملات مشارکتی و غیرسلسله‌مراتبی تأکید دارد. در تلاش برای پرورش نیروی کاری آماده برای عمل مشارکتی، مربیان حرفه‌های سلامت به کاوش در رویکردهای آموزش بین حرفه‌ای (IPE) پرداخته‌اند، جایی که دانشجویان «از دو یا چند حرفه درباره یکدیگر، از یکدیگر و با یکدیگر یاد می‌گیرند تا همکاری مؤثری را امکان‌پذیر کرده و نتایج سلامت را بهبود بخشند.»

با وجود رشد قابل توجه در زمینه آموزش بین حرفه‌ای و رویکردهای آموزشی مؤثر، حوزه‌های محتوایی مرتبط که به عنوان بستری برای یادگیری مشارکتی عمل می‌کنند، به طور کامل درک نشده‌اند. این مقاله به بررسی نتایج یک پروژه نگاشت درسی در یازده رشته حرفه‌ای سلامت در یک دانشگاه بزرگ می‌پردازد تا مرتبط‌ترین محتوا برای یادگیری مشارکتی و طولانی‌مدت در آموزش حرفه‌های سلامت شناسایی شود.

## پیش‌زمینه

دانشگاه تورنتو دارای پیشینه‌ای غنی در آموزش بین حرفه‌ای (IPE) است و به طور گسترده‌ای به خاطر برنامه درسی‌ای که با هدف توسعه شایستگی‌های مشارکتی، رویکردهای آموزشی تقویت‌کننده درک اهمیت همکاری در عمل، و توسعه متناسب اساتید شناخته شده است. علاوه بر این، مشارکت میان دانشگاه و بیمارستان‌های محلی (شبکه علوم سلامت آکادمیک تورنتو) نقش مهمی در ایجاد درک مشترک از عمل مشارکتی و فراهم آوردن فرصت‌های آموزشی برجسته برای دانشجویان در هر دو محیط دانشگاهی و عملی ایفا کرده است.

برنامه درسی آموزش بین حرفه‌ای در حال حاضر بر پایه تکمیل ترکیبی از فعالیت‌های یادگیری اصلی و اختیاری توسط دانشجویان بنا شده است.

توسعه شایستگی‌های اصلی در حوزه‌های ارزش‌ها و اخلاق بنیادی، ارتباطات (شامل حل تعارض بین حرفه‌ای) و همکاری (شامل شفاف‌سازی نقش، عملکرد تیمی، و رهبری مشارکتی) در «چارچوب توسعه ارزش‌ها و شایستگی‌های اصلی آموزش بین حرفه‌ای» و «چارچوب ملی شایستگی بین حرفه‌ای کانادا» شناسایی شده‌اند؛ این حوزه‌ها در طراحی و ارزیابی تمامی فعالیت‌های یادگیری بین حرفه‌ای در دانشگاه نقش محوری دارند.

موضوع	زیرموضوع‌ها	برنامه‌های آموزشی که این موضوعات را تدریس می‌کنند
اخلاق	تضاد منافع، اصول اخلاقی، ارزش‌ها، کدهای اخلاقی و تصمیم‌گیری اخلاقی	دندانپزشکی، کینزیولوژی، علوم پزشکی، پرستاری، کاردرمانی، داروسازی (Pharm)، فیزیوتراپی، پزشکیار (PA)، گفتاردرمانی (SLP) و مددکاری اجتماعی (SW)
ارزش‌ها و مسئولیت‌های حرفه‌ای	مراقبت متمرکز بر بیمار/مراجع، حرفه‌ای‌گری و مسئولیت‌پذیری، خودمراقبتی، یادگیری خودمحور و بازتاب حرفه‌ای	دندانپزشکی، کینزیولوژی، علوم پزشکی، پرستاری، کاردرمانی، داروسازی، فیزیوتراپی، پزشکیار و مددکاری اجتماعی
ارتباط با بیمار/مراجعان	مهارت‌های ارتباطی، ارتباط غیرکلامی (همدلی و رفتار با احساسات)، ارتباط با جمعیت‌های خاص (کودکان، سالمندان و افراد مبتلا به ناتوانی)	دندانپزشکی، کینزیولوژی، علوم پزشکی، پرستاری، کاردرمانی، داروسازی، فیزیوتراپی و مددکاری اجتماعی
ارتباط با تیم	اصول اولیه ایجاد گزارش، همکاری بین حرفه‌ای (کار گروهی)، تصمیم‌گیری مشترک و مدیریت تعارض، بازخورد و ارتباطات باز	دندانپزشکی، کینزیولوژی، علوم پزشکی، پرستاری، کاردرمانی، داروسازی، فیزیوتراپی، پزشکیار و مددکاری اجتماعی (در بسیاری از برنامه‌ها به صورت یکپارچه در برنامه درسی IPE گنجانده شده است)
جنبه‌های اجتماعی سلامت	شایستگی فرهنگی و بازخورد	علوم پزشکی، پرستاری، کاردرمانی، پزشکیار، گفتاردرمانی و مددکاری اجتماعی
کیفیت	موضوعات مختلف در میان حرفه‌ها و حوزه‌های مورد توجه مانند افزایش خطاها، استراتژی‌های کاهش خطا، ایمنی بیمار، مدیریت دارو، کنترل عفونت و مدیریت انتقال بیماری‌ها	دندانپزشکی، علوم پزشکی، پرستاری، کاردرمانی، داروسازی و مددکاری اجتماعی
ایمنی	-	دندانپزشکی، علوم پزشکی، پرستاری، کاردرمانی، داروسازی و مددکاری اجتماعی
سیاست و قانون	ظرفیت، حریم خصوصی و محرمانگی	دندانپزشکی، علوم پزشکی، پرستاری، کاردرمانی، داروسازی و مددکاری اجتماعی
علوم پایه و شرایط بالینی	به عنوان مثال، آناتومی، بیماری‌ها و ناتوانی‌ها	میزان محتوای خاص در برنامه‌های مختلف متفاوت است و دانش بالینی به طور خاص در یک حرفه تدریس می‌شود
استراتژی‌های پژوهشی	آموزش مهارت‌ها به مصرف‌کنندگان پژوهش، جایی که برخی دانشجویان درگیر پژوهش هستند و برخی دیگر خیر	دندانپزشکی، علوم پزشکی، پرستاری، کاردرمانی، داروسازی، فیزیوتراپی، پزشکیار و گفتاردرمانی

## ادامه پیش زمینه

مربیان، با این حال، دریافته‌اند که پاسخگویی دانشجویان به موضوعات مطرح شده زمانی تقویت می‌شود که این موضوعات در چارچوب محتوای درسی‌ای گنجانده شوند که به نظر مرتبط‌تر با برنامه درسی و فعالیت حرفه‌ای آینده آن‌ها باشد. اگرچه مزایای رویکرد کنونی آشکار است، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها به‌طور فزاینده‌ای نیاز به ایجاد فرصت‌های یادگیری را شناسایی کرده‌اند که روابط طولانی‌مدت را در یک برنامه درسی کاملاً یکپارچه با هر یک از برنامه‌های حرفه‌ای تقویت کند. شناسایی موضوعات مشترک درسی در بستری که شامل دوره‌ها/ماژول‌هایی با طول‌های متفاوت در برنامه‌های مختلف، موضوعات تدریس شده در زمان‌های متفاوت و با درجات عمق متناسب با مدل‌های برنامه و اجزای تمرین تجربی که بین دانشکده‌ها همخوانی ندارند، چالش برانگیز است. با این حال، به‌وضوح، یک برنامه درسی بین حرفه‌ای یکپارچه باید بر اساس آنچه هم مشترک و هم قابل اجرا در میان برنامه‌ها است، بنا شود.

نگاشت درسی، که ابتدا توسط انگلیش معرفی شد، یک فرآیند نظام‌مند است که برای ایجاد فهرستی از آنچه تدریس شده، نتایج یادگیری، روش‌های آموزشی، زمان اختصاص یافته به مفاهیم مشخص شده و استراتژی‌های ارزیابی استفاده می‌شود. اگرچه این فرآیند معمولاً در یک برنامه خاص انجام می‌شود، بررسی موضوعات تدریس شده در برنامه‌های درسی حرفه‌ای و زمان اختصاص یافته به هر یک می‌تواند به‌عنوان یک راهنمای اولیه برای انتخاب موضوعات مرتبط به منظور توسعه شایستگی‌های مشارکتی در یک برنامه درسی بین حرفه‌ای عمل کند.

## روش‌ها

دستیار پژوهشی استخدام شده توسط مرکز آموزش بین حرفه‌ای، یک بررسی درسی از یازده رشته علوم سلامت (دندانپزشکی [DDS]، کینزیولوژی [BKin]، علوم پرتوشناسی پزشکی [BSc]، پزشکی [DM]، پرستاری [BScN]، کاردرمانی [MSc]، داروسازی [DDS]، پزشکیار [BScPA]، فیزیوتراپی [MSc]، مددکاری اجتماعی [MSW] و گفتاردرمانی [MSc]) انجام داد.

تمامی سرفصل‌های دروس از نه برنامه، یک نقشه درسی برنامه و یک طرح اعتبارسنجی برنامه مورد بررسی قرار گرفتند. از آنجا که تمرکز این پروژه بر شناسایی موضوعات مشترک برای آموزش مبتنی بر دانشگاه در زمینه همکاری بود، محتوای ارائه شده در طول اجزای یادگیری تجربی هر برنامه در این بررسی گنجانده نشد. محتوای درسی با خواندن بخش‌های هفته‌به‌هفته یا اهداف درسی (در صورتی که بخش‌های هفته‌به‌هفته در دسترس نبودند) استخراج و سپس برچسب‌گذاری شد تا موضوعات مورد بحث شناسایی شوند. شماره درس، محتوای درسی (موضوع خاص کلاس)، سال و نیمسال تدریس، و زمان اختصاص یافته به موضوع ردیابی شدند. هر موضوع به‌عنوان موضوعی خاص برای حرفه (مانند توسعه دندان و بافت‌های پشتیبان خاص برای دندانپزشکی)، ارزش حرفه‌ای مختلط (مانند آناتومی) یا غیرخاص برای حرفه (مانند اخلاق) شناسایی شد. همچنین، روش ارزیابی (تکالیف، امتحان یا ناشناخته) ثبت شد. داده‌ها در یک صفحه گسترده اکسل وارد شدند و برای شناسایی آسان‌تر در مرحله مرتب‌سازی، بر اساس برنامه‌ها رنگ‌آمیزی شدند.

دستیار پژوهشی و نویسنده، داده‌ها را مرتب‌سازی، دسته‌بندی و تحلیل کردند تا حوزه‌های موضوعی ایجاد شوند. آن‌ها تصمیم گرفتند که دسته‌بندی‌های محتوای ارائه شده باید حداقل در چهار برنامه درسی حرفه‌ای وجود داشته باشند تا به‌عنوان موضوع مشترک شناسایی شوند. در این موضوعات گسترده‌تر، فهرستی از زیرموضوعات که حداقل در چهار برنامه حرفه‌ای وجود داشتند نیز تهیه شد. بر اساس زمان‌بندی ارائه محتوا، دستیار پژوهشی تعیین کرد که آیا موضوع در سطح مقدماتی، متوسط یا پیشرفته در برنامه تدریس می‌شود. در نهایت، یک طرح بصری ایجاد شد تا موضوعات بالقوه مشترک برای یک برنامه درسی آموزش بین حرفه‌ای یکپارچه و طولانی‌مدت مورد بررسی قرار گیرند.

## نتایج

موضوعات گسترده‌تر و زیرموضوعات کلیدی شناسایی شده توسط نقشه درسی برنامه‌ها در جدول صفحه دوم خلاصه شده‌اند. برنامه‌هایی که زیرموضوعات شناسایی شده را تدریس می‌کنند، فهرست شده‌اند.

## بحث

نگاشت درسی یازده برنامه حرفه‌ای سلامت، گامی اساسی در بررسی موضوعاتی است که می‌توانند پایه و اساس یک برنامه درسی بین حرفه‌ای (IPE) یکپارچه و مرتبط با برنامه‌های حرفه‌ای را تشکیل دهند. اگرچه تمرکز یادگیری بین حرفه‌ای بر توسعه شایستگی‌های لازم برای متخصصان آماده همکاری است، ۸، ۹ شناسایی موضوعات مشترک و درک زمان تدریس آن‌ها در برنامه‌های فردی، حمایت و یکپارچگی میان اساتید و دانشجویان را تقویت می‌کند. موضوعات مرتبط با ارتباطات و همکاری می‌توانند به صورت جداگانه در هر برنامه تدریس شوند، همان‌طور که در بررسی برنامه‌ها مشاهده شد، اما تجربه مربیان در آموزش بین حرفه‌ای نشان می‌دهد که دانشجویان پذیرش بیشتری دارند و ارزش یادگیری این مهارت‌ها را زمانی بهتر درک می‌کنند که این مهارت‌ها در بسترهای بالینی گنجانده شوند یا همراه با اعضای مختلف تیم آموخته شوند. همچنین، برنامه‌ها زمانی تمایل بیشتری به گنجاندن فرصت‌های یادگیری بین حرفه‌ای دارند که موضوعات با اهداف درسی خودشان مرتبط باشند.

اگرچه این بررسی مختص یک دانشگاه بزرگ با یازده برنامه حرفه‌ای سلامت است، موضوعات کلی استخراج شده شگفتی خاصی را نشان ندادند. ممکن است در موضوعات تدریس شده در محیط‌های آموزشی مختلف تفاوت‌هایی وجود داشته باشد، اما استانداردهای اعتبارسنجی حرفه‌ای و/یا آزمون‌های مجوز/گواهینامه احتمالاً نوعی یکنواختی میان برنامه‌های یک حرفه ایجاد می‌کنند. بنابراین، موضوعات شناسایی شده در این بررسی درسی می‌توانند به عنوان راهنمایی برای انتخاب موضوعات در تلاش‌های آموزش بین حرفه‌ای در سایر مؤسسات استفاده شوند. به این ترتیب، این موضوعات می‌توانند بستری برای کاوش بیشتر در دیگر مؤسسات دانشگاهی فراهم کنند و از درگیر شدن آن‌ها در فرآیند زمان‌بر و خسته‌کننده بررسی سرفصل‌های دروس متعدد در همه برنامه‌های مورد علاقه جلوگیری کنند. پس از انتخاب موضوعات بالقوه (جدول ۱ را ببینید)، دانشگاه‌ها و کالج‌ها می‌توانند جزئیات خاص برنامه خود را درباره زمان و نحوه تدریس و ارزیابی مواد درسی تعیین کنند تا نقاط ارتباط و تقاطع را مشخص سازند.

در دانشگاه تورنتو، بررسی درسی به عنوان پایه‌ای برای برنامه‌ریزی یک برنامه درسی بین حرفه‌ای یکپارچه و طولانی مدت استفاده شد. این بررسی، منطقی برای انتخاب موضوعات کلیدی که باید مورد توجه قرار گیرند، همراه با در نظر گرفتن زمان مناسب برای ارائه آن‌ها فراهم کرد. اگرچه هر یک از برنامه‌ها همچنان موضوعات را در زمانی که برای توسعه حرفه‌ای دانشجویانشان مناسب‌تر است تدریس می‌کنند، بررسی و نگاشت بصری نقطه شروعی برای بحث فراهم آورد. مبانی نظری مواد تدریس شده و رویکردهای تدریس هر یک از موضوعات در برنامه‌های فردی بررسی نشدند، زیرا این اطلاعات در سرفصل‌های دروس در دسترس نبودند. اعضای هیئت علمی از برنامه‌های حرفه‌ای سلامت دانشگاه تورنتو و مرکز آموزش بین حرفه‌ای به صورت مشترک مواد درسی برای برنامه درسی IPE را تهیه می‌کنند. در این فرآیند، جزئیات بیشتری درباره آنچه در برنامه‌های فردی تدریس می‌شود و رویکردهای آموزشی متناظر در بحث‌های درسی نمایان می‌شوند.

### محدودیت‌ها

بررسی درسی، تصویری لحظه‌ای از برنامه‌ها در پاییز ۲۰۱۳ ارائه داد. این برنامه‌ها ممکن است تحت تأثیر بازنگری درسی یا تغییرات در محتوای دروس تدریس‌شده قرار گیرند. یکنواختی در ساختار و محتوای سرفصل‌های دروس در میان برنامه‌ها چالشی قابل‌توجه بود. تنها نه برنامه سرفصل‌های درسی مشخص داشتند، در حالی که دو برنامه دیگر مستندات اعتبارسنجی دروس یا یک نقشه درسی برنامه ارائه کرده بودند. بررسی درسی و شناسایی مضامین مشترک تحت تأثیر تصمیمات تیم پژوهشی قرار گرفت.

### **نتیجه‌گیری**

مضامینی که از این بررسی استخراج شدند، زمینه‌ها/موضوعات بالقوه‌ای را برجسته می‌کنند که توسعه شایستگی‌های مشارکتی می‌تواند در آن‌ها گنجانده شود. در حالت ایده‌آل، این شایستگی‌ها باید با برنامه‌ها و اهداف درسی تک حرفه‌ای هم‌راستا و پاسخگو باشند، اما در عین حال فرصت‌هایی را برای دانشجویان از حرفه‌های مختلف سلامت فراهم کنند تا این موضوعات را در یک بستر بین حرفه‌ای کاوش کنند. اگرچه همه موضوعات شناسایی‌شده برای یادگیری بین حرفه‌ای مناسب نیستند، این فهرست یک نقطه مرجع بالقوه برای آنچه در همه برنامه‌ها مشترک است ارائه می‌دهد و می‌تواند در یک برنامه درسی توسعه‌ای به کار گرفته شود. شناسایی این مضامین به دانشگاه‌ها و کالج‌ها کمک می‌کند تا کاوش خود را برای یافتن بهترین نقاط تقاطع در محیط آموزشی‌شان ادامه دهند.